

Památky
UNESCO

Region VYSOČINA

Zachovalá krajina Vysočiny se zalesněnými kopci a rozkvetlými loukami přitahuje především milovníky klidné rodinné dovolené, pěší trasy, cyklostezky a sportoviště vyhledávají vyznavači aktivního odpočinku. Na své si ale přijdou také milovníci umění a historie. Čekají na ně moderní galerie, hudba nejrůznějších žánrů, ve staletých zdech historických objektů jsou pořádána vystoupení šermířů a divadelníků. Uplynulá staletí zanechala v kraji řadu hradů, zámků, klášterů i památek lidového stavitelství. Skloníte hlavu před uměním architektů a umělců, kteří vytvořili takové stavby jako zámek v **Telči**, kostel Jana Nepomuckého na Zelené Hoře ve **Žďáře nad Sázavou**, baziliku sv. Prokopa a židovskou čtvrť v **Třebíči** – památky zařazené na seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Tři památky UNESCO během jediného víkendu

V České republice je v současnosti dvanáct památek zapsaných do seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Tři z nich leží na území kraje Vysočina. Tvoří pomyslný trojúhelník, vzdálenost mezi nimi je přibližně 40 km a tak je lze pohodlně během jediného víkendu všechny navštívit. A nejen to – do dvou hodin cesty autem je dosažitelných i ostatních devět.

Telč

Historické jádro Telče

Pro město Telč, právem považované za jedno z nejkrásnějších měst v České republice, je typické trojúhelníkové **náměstí** lemované měšťanskými domy s renesančními štíty a arkádovými podloubími. Jeho vzhled doplňují městské brány, barokní kašny a sochy. Spolu se zámek tvoří náměstí architektonický celek výjimečné hodnoty a do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO zapsáno v roce 1992. Původní gotický hrad, přestavěný v druhé polovině 16. století na grandiózní renesanční zámek, je jedním z nejlépe dochovaných renesančních architektonických komplexů v České republice. Zvláště cenné je jeho vnitřní zařízení. Renesanční zámek nabízí návštěvníkům dva prohlídkové okruhy. První okruh vede původní gotickou částí zámku, renesančními sály se zachovanými dřevěnými kazetovými stropy a cenným mobiliářem. Druhý prohlídkový okruh vede obytnými místnostmi, které sloužily posledním majitelům zámku až do roku 1945. Jeho zařízení podává významné svědectví o podobě šlechtických interiérů té doby. Zámek je obklopen přírodním parkem, v němž stojí klasicistní skleník. V jihozápadním křídle zámku je umístěna pobočka **Muzea Vysočiny** (tel.: 567 243 918), dokumentující historii města a vývoj řemesel, vystaveny jsou slavnostní horácké kroje, malovaný lidový nábytek a obrázky

na skle. K nejcennějším exponátům patří model města z roku 1895 a pohyblivý betlém z poloviny 19. století. Stálá expozice Národní galerie Praha **Galerie Jana Zrzavého** (tel.: 567 243 649) je umístěna v zámeckém zahradním ochozu. Prezentuje významnou část tvorby známého českého malíře (1890 – 1977). Zámecké nádvoří a historické sály jsou vyhledávaným místem konání hudebních koncertů.

Státní zámek Telč, Náměstí Zachariáše z Hradce, 588 56 Telč
Tel.: 567 243 821, rezervace prohlídky Tel.: 567 243 943
E-mail: zamek-telc@iol.cz, www.zamek-telc.cz

Během prohlídky náměstí navštivte další památky:

Radnice vznikla spojením dvou gotických domů, renesanční přestavba je z roku 1574. **Kostel sv. Ducha**, původně románský, patřil k sídlu královského správce. Dnes je ve správě Českobratrské církve evangelické. **Přilehlá věž sv. Ducha** je nejstarší dochovanou pozdně románskou památkou ve městě. Původně sloužila městu jako věž strážná. Hranolovitá věž je vysoká 49 metrů, je přístupná veřejnosti a nabízí zajímavý pohled na historické jádro města. Ve věži je stálá expozice obrazů a výstava archeologických nálezů objevených při její rekonstrukci. **Farní kostel sv. Jakuba** byl založen současně s městem, dnešní dvoulodní podoba je z poloviny 15. století. V jeho 60 metrů vysoké **vyhlídkové věži** jsou dochovány dva vzácné zvony. Z ochozu kostelní věže se nabízí krásná vyhlídka na město a široké okolí. **Kostel jména Ježíš**, původně jezuitský kostel, byl dokončen roku 1667. **Konvikt sv. Andělů** byla původně sladovna, po příchodu jezuitů přestavěná na školu chrámové hudby. V současné době je budova využívána jako konferenční centrum. Budova městské galerie **Hasičský dům** byla zrekonstruována v původní stavební podobě z roku 1870. V galerii se konají příležitostné výstavy.

Turistické informační centrum

Náměstí Zachariáše z Hradce 10, 588 56 Telč
Tel.: 567 112 407 - 8, Fax: 567 112 403
E-mail: info@telc-etc.cz, www.telc-etc.cz, www.telc.eu

TIPY na ubytování:

- **Hotel Antoň**
Slavatovská 92
588 56 Telč
Tel.: 567 223 315
E-mail: office@hotel-anton.cz
www.hotel-anton.cz
- **Hotel Celerin**
Náměstí Zachariáše z Hradce I/43
588 56 Telč
Tel.: 567 243 477
E-mail: office@hotelcelerin.cz
www.hotelcelerin.cz
- **Hotel Telč**
Na Můstku 37
588 56 Telč
Tel.: 567 243 109
E-mail: hotel.telc@tiscali.cz
www.hoteltelc.cz
- **Garni penzion Vacek**
Mlýnská 104
588 56 Telč
Tel.: 567 213 099
E-mail: info@penzionvacek.cz
www.penzionvacek.cz
- **Hotel Pangea**
Na Baště 450
588 56 Telč
Tel.: 567 213 122
E-mail: pangea@telc.cz
www.pangea.cz
- **Vzdělávací a konferenční centrum MŠMT**
Náměstí Jana Kypty 74
588 56 Telč
Tel.: 567 223 525
E-mail: konvikt@vkc-telc.cz
www.vkc-telc.cz

Pravidelné akce:

květen	Májový trh – řemeslný jarmark
červen	Arts&Film – festival dokumentárních filmů o umění
červenec	Francouzsko – česká hudební akademie – hudební kurzy studentů evropských hudebních škol Evropské setkání folklórních souborů – folklórní festival Balóny nad Telčí – létání horkovzdušných balónů Jarmark – řemeslnický trh
srpen	Prázdniny v Telčí – folkový festival, divadla, besedy, happeningy, performance, výstavy Telčské parní léto – výletní jízdy historického parního vlaku
září	Svatováclavské časy - divadla, koncerty, výstavy
říjen	Slavnostní výlov Štěpnického rybníka
prosinec	Vánoční prázdniny v Telčí – folkové koncerty o vánocích

Žďár nad Sázavou

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáře nad Sázavou

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého byl vystavěn podle návrhů významného pražského architekta vrcholného baroka Jana Blažeje Santiniho–Aichla. Stavbou ho pověřil opat žďárského kláštera Václav Vejmluva, nadšený ctitel sv. Jana Nepomuckého, který se k jeho stavbě rozhodl hned poté, co byl v dubnu 1719 v rámci beatifikačního procesu nalezen ve světcově hrobě ve Svatovítské katedrále v Praze jeho údajný neporušený jazyk. Jako místo stavby bylo vybráno návrší nad klášterem. Kostel byl vysvěcen v září 1722 a stal se první velkou svatyní, zasvěcenou sv. Janu Nepomuckému. Chrám je považován za vrchol Santiniho tvorby, představuje nadčasové dílo, oproštěné od konvenčních prvků dobové architektury. Je postaven na půdorysu ve tvaru pěticípé hvězdy, podle legendy, která praví, že v místě utonutí Jana Nepomuckého se objevila koruna z pěti hvězd. Magická symbolika čísla pět je realizována v celé stavbě. Uvnitř kostela je pět oltářů a pět chodeb, na hlavním oltáři pět hvězd a pět andělů. Nádvoří poutního

místa vymezují ambity s pěticemi bran a kaplí. Brány umístěné uprostřed jednotlivých ramen mají kupolové střechy a doplněny jsou sochami. Pro originalitu české barokní gotiky a mistrovskou kompozici areálu se symbolikou svatojánské pěticípé hvězdy byl kostel v roce 1994 zapsán do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO jako první solitérní stavba v českých zemích.

Zelená Hora – památkový areál

591 02 Žďár nad Sázavou 2

Tel.: 566 622 855, 724 663 716

E-mail: zel.hora@brno.npu.cz, www.npu.cz

Dále ve Žďáře nad Sázavou nezapomeňte navštívit:

Zámecký areál tvoří rozsáhlý a početný soubor budov bývalého cisterciáckého kláštera. Vede k němu barokní most, zdobený osmi sochami světců, postavený kolem roku 1760. Klášter byl založen roku 1252, zrušen v roce 1613, v 18. století obnoven podle návrhů architekta

TIPY na ubytování:

• Hotel Tálský mlýn

591 02 Žďár nad Sázavou 2 - zámek

Tel.: 566 625 501

E-mail: cerum@cerum.cz

www.cerum.cz

• Hotel Jehla

Kovářova 4

591 01 Žďár nad Sázavou

Tel.: 566 624 146

E-mail: info@hoteljehla.cz

www.hoteljehla.cz

• Hotel FIT

Horní 30

591 01 Žďár nad Sázavou

Tel.: 566 623 508

E-mail: agro@zdar.agro-merina.cz

www.hotelfit.unas.cz

• Hotel Grunt

Vysocká 62

591 02 Žďár nad Sázavou

Tel.: 566 623 407

E-mail: hotelgrunt@centrum.cz

http://hotelgrunt.webpark.cz

• Hotel U Labutě

Náměstí Republiky 70/6

591 01 Žďár nad Sázavou

Tel.: 566 622 949

E-mail: hotelulabute@cbox.cz

www.oxygen.cz/u-labute

• Penzion V Kapli

Santiniho 64

591 02 Žďár nad Sázavou

Tel.: 566 623 552, 777 235 502

E-mail: kaple@kaple.cz

www.kaple.cz

• Penzion Na stezce

Dvorská 21

591 02 Žďár nad Sázavou 2

Tel.: 566 623 395

E-mail: penzionnastezce@seznam.cz

www.sweb.cz/na.stezce

• Penzion Santini

Veselská 8/13

591 01 Žďár nad Sázavou

Tel.: 566 625 808

E-mail: penzionsantini@penzionsantini.cz

www.penzionsantini.cz

Santiniho a po požáru 1784 byl upraven na rozsáhlý zámecký areál. V budově konventu jsou umístěny stálé expozice věnované baroknímu umění Žďárka a historickým klavírům. V prelatuře sídlí **Muzeum knihy** (Zámek, tel. 566 625 370), jehož sbírky jsou součástí knihovny Národního muzea Praha a zachycují vývoj evropské knižní kultury a knihtisku.. Původně gotický klášterní **kostel Nanebevzetí Panny Marie** z druhé poloviny 13. století, Santinim přestavěný v duchu

barokní gotiky, má bohatou výzdobu interiéru. Také desetiboká studniční kaple byla upravena Santinim, již ve 14. století ukrývala 35 metrů hlubokou studnu. Původně renesanční budova **radnice** z počátku 17. století s klasicistní fasádou je využívána jako výstavní a koncertní síň. Farní **kostel sv. Prokopa**, původně gotická stavba, získala svou dnešní podobu přestavbou v 16. století. Nejceněnější památkou je **Madona s dítětem** z poloviny 15. století. V těsné blízkosti je barokní **kaple sv. Barbory**, připisovaná architektu Santinimu. Pozdně gotická tvrz, připomínaná již v roce 1300, je dnes zrekonstruovaná a působí v ní **Regionální muzeum** (Tvrz 8, Tel.: 566 625 645, E-mail: zdenek.malek@zdarns.cz). Monumentálně působí opuštěný barokní **Dolní hřbitov**, rovněž navrženy architektem Santinim, v jehož středu stojí socha **Anděla posledního soudu**. **Morový sloup** z roku 1706 je zakončen symbolem Nejsvětější Trojice. V jednotlivých částech města je rozmístěno přes 80 dřevěných plastik vytvořených během mezinárodních sochařských sympozií.

Informační a turistické centrum ŽĐAS – Zámek, 591 02 Žďár nad Sázavou
Tel.: 566 629 152, Fax: 566 629 331, E-mail: itc@zamekzdar.cz, www.zamekzdar.cz

Pravidelné akce:

leden	Novoroční ohňostroj
únor	Národní krojový ples
duben	Pašijová hra Pohádkový mlejnek - přehlídka ochotnických divadelních souborů Čarodějnická show
květen	Pout' ke svátku sv. Jana Nepomuckého
červen	Concentus Moraviae - mezinárodní hudební festival 13 moravských měst Festival dechových hudeb
srpen	Horácký džbánek - folklórní festival
srpen – září	Slavnosti jeřabin - kulturní festival
září	Diecézní pout' rodin
prosinec	Živý Betlém

Turistické informační centrum – cestovní

kancelář Santini Tour
Náměstí Republiky 24, 591 01 Žďár nad Sázavou
Tel.: 566 628 539, Fax: 566 625 808
E-mail: santini@santinitour.cz
www.zdarns.cz

Třebíč

Dvanáctou památkou v České republice, které se dostalo cti být zapsána do seznamu UNESCO, je od července 2003 románsko-gotická bazilika sv. Prokopa, spolu s židovskou čtvrtí a židovským hřbitovem v Třebíči.

Bazilika sv. Prokopa

Opatský chrám, původně zasvěcený Panně Marii, byl budován od první poloviny 13. století jako součást benediktinského kláštera, založeného v roce 1101. Bazilika patří ke skvostům středověkého stavitelství. Značně utrpěla při obléhání Třebíče uherskými vojsky Matyáše Korvína v roce 1468 a více než dvě století pak byla používána ke světským účelům

jako konírna, obilní sýpka a várna piva. Po obnově provedené v letech 1725 – 1731 byla znovu využívána k sakrálním účelům a zasvěcena sv. Prokopu. K nejcennějším částem patří krypta s původní, více než sedm století starou výřevou stropu mezi kamennými žebry klenby, zaklenutí kněžiště dvojitou osmidílnou kamennou klenbou, kruhové okno-rozeta ve východní části apsidy a severní vstupní portál, vynikající kamenická práce, obnovená v roce 1862. Současnou podobu interiéru baziliky vytvořil Kamil Hilbert v letech 1924 – 1935. Od roku 2002 je bazilika národní kulturní památkou. V prostorách bezprostředně navazujícího bývalého benediktinského kláštera se nachází Muzeum Vysočiny. Prohlídka baziliky je zajišťována s odborným výkladem průvodce.

**Informační a turistické centrum bazilika Zámek 1,
674 01 Třebíč, Tel.: 568 610 022, 777 746 982
E-mail: infobazilika@kviztrebic.cz, www.kviztrebic.cz**

Židovská čtvrť

Území na levém břehu řeky Jihlavy bylo již od středověku osídleno převážně židovským obyvatelstvem. Postupný nárůst počtu obyvatel na stíněném území, ohraničeném řekou a strmými skalnatými svahy dal vzniknout unikátní čtvrti s velice hustou zástavbou, křivolakými uličkami, domky vrstlými jeden do druhého, temnými zákoutími, klenutými průchody, schůdky vytesanými do skály, romantickými náměstíčky a dalšími charakteristickými prvky typickými pro židovskou architekturu. Postupné chátrání čtvrti během posledního století vedlo až k záměru plošné asanace celého území. Začátkem devadesátých let došlo k radikálnímu přehodnocení pohledu na hodnotu území a od té doby je mu postupně navracena jeho

původní tvář, naplněná novým životem. Kromě návratu bydlení se objevila řada restaurací, vináren, uměleckých galerií, ateliérů, nechybí ani možnost ubytování. Skutečnými perlami židovské čtvrti jsou dvě synagogy. **Přední synagoga** slouží dnes jako modlitebna Československé církve husitské. Postavena byla v polovině 17. století na místě původní dřevěné svatyně, dnešní novogotickou podobu získala přestavbou o sto let později. **Zadní synagoga** byla vybudována na přelomu 16. a

17. století v renesančně-barokním slohu. Restauraovány jsou nástěnné malby s ornamentálními a rostlinnými motivy a hebrejské liturgické texty, pocházející z let 1706 – 1707. Po rekonstrukci byla synagoga slavnostně otevřena v roce 1997, slouží k pořádání výstav a koncertů. Na ženské galerii je umístěna stálá výstava židovské kultury s řadou cenných předmětů používaných v občanském i náboženském životě zaniklé židovské komunity. Židovskou čtvrtí je vybudována naučná stezka a jsou zajišťovány průvodcovské služby.

Informační a turistické centrum Zadní synagoga

Subakova 1/44, 674 01 Třebíč

Tel.: 568 823 005, 568 610 023

E-mail: infosynagoga@kviztrebic.cz

www.kviztrebic.cz

Židovský hřbitov

Původní židovský hřbitov, umístěný od ranného středověku poblíž benediktinského kláštera, byl v době obléhání kláštera Matyášem Korvínem v roce 1468 zničen a v 17. století byl přemístěn na svah kopce Hrádek do vzrostlého parku. Téměř 3000 kamenných náhrobků, z nichž nejstarší pochází z roku 1625, je důkazem staleté existence židovské komunity v Třebíči. Neopakovatelná tajemná atmosféra okouzlí každého návštěvníka. Součástí hřbitova je obřadní síň z roku 1903 s unikátně dochovaným interiérem, kde je možné dodnes provádět pohřební obřady podle starých židovských tradic. Dnes patří k nejzachovělejším a nejlépe udržovaným židovským hřbitovům v České republice a od roku 2002 je národní kulturní památkou.

Další památky města Třebíče:

Valdštejnský zámek, přestavěný v 16. století z původně benediktinského kláštera, stojí na mírném návrší a tvoří s bazilikou, k níž přiléhá, jeden z typických obrazů Třebíče. Je to v jádru klášterní budova o třech křídlech. U zámku je krásný park, na jehož severním okraji stávala původní tvrz Třebíč. V zámku dnes sídlí **Muzeum Vysočiny Třebíč** (Zámek 1, Tel.: / Fax: 568 840 518, E-mail: muzeum@zamek-trebic.cz, <http://zamek-trebic.cz>). Muzejní expozice dokumentují

přírodní krásy okolí města, historický vývoj osídlení a řemesel, obdivovat zde můžete sbírku betlémů, ale také dýmek a vltavinů. Kamenný sál s bohatou erbovní výzdobou je využíván k pořádání koncertů, přednášek a kulturních akcí. **Kostel sv. Martina** vznikl patrně v druhé polovině 13. století a několikrát byl přestavován. Jeho mohutná 72 metrů vysoká věž je dominantou města. Z ochozu ve výšce 35 metrů se nabízí výhled na celé město. Rozměry věžních hodin (průměr ciferníku 5.5 m, výška číslic 60 cm) se podle dostupných informací řadí na první místo na evropském kontinentě. **Chrám Proměnění Páně** kapucinského kláštera pochází z roku 1693. Pravoslavný **kostel Sv. Václava a Ludmily** byl postaven v letech 1939 – 1940. Jeho báň je pokryta listy z pravého zlata. **Karlovo náměstí** svou mimořádnou rozlohou (22 tis m²) dokumentuje význam města v době jeho založení. Nejcenější jsou renesanční domy zdobené sgrafity.

TIPY na ubytování:

• Hotel Grand

Karlovo náměstí 133/5
674 01 Třebíč
Tel.: 568 848 560
E-mail: info@grand-hotel.cz
www.grand-hotel.cz

• Hotel Zlatý kříž

Karlovo náměstí 19/13
674 01 Třebíč
Tel.: 568 821 157
E-mail: h.zlatykriz@seznam.cz
www.pumax.cz

• Hotel Atom

Velkomeziříčská 45
674 01 Třebíč
Tel.: 568 820 791
E-mail: hotelatom_trebic@seznam.cz
www.sweb.cz/hotelatom_trebic

• Hotel Alfa

Znojemská 1235
674 01 Třebíč
Tel.: 568 842 559
E-mail: recepce@hotel-alfa.cz
www.hote-lalfa.cz

• Hotel Winkler

V.Nezvala 8
674 01 Třebíč
Tel.: 568 841 506
E-mail: recepce@hotel-winkler.cz
www.hotel-winkler.cz

• Penzion U Synagogy

Subakova 43/3
674 01 Třebíč
Tel.: 568 823 005, 568 610 023
E-mail: infosynagoga@kviztrebic.cz
www.kviztrebic.cz

• Travellers' hostel & hotel

Žerotinovo náměstí 19
674 01 Třebíč
Tel.: 568 422 594
E-mail: trebic@travellers.cz
www.travellers.cz

Pravidelné akce:

březen	Loutkářské jaro – přehlídka loutkářských souborů
květen	Divadelní Třebíč – přehlídka amatérského divadla Veletřh muzeí
červen	Zámostí – kulturní a hudební festival
červenec	Zvonek – festival etnické hudby
srpen	Šamajim – festival židovské kultury Valdštejnské středověké slavnosti – historická městská slavnost
září	Třebíčské bramborobraní – folklórní festival
říjen	Třebíčské kouření – soutěž v pomalém kouření dýmky

Informační a turistické centrum Malovaný dům

Karlovo náměstí 53, 674 01 Třebíč
Tel.: 568 847 070, Fax: 568 840 459
E-mail: info@kviztrebic.cz, www.kviztrebic.cz

Fotografie:
Archivy měst

Vydal:
Kraj Vysočina
e-mail: tourism@kr-vysocina.cz
www.region-vysocina.cz

Grafika, předtisková příprava, tisk:
Yashica s.r.o.
www.yashica.cz

Kraj Vysočina

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

Krajský úřad kraje Vysočina
Žižkova 57, 587 33 Jihlava, Česká republika

Tel.: 564 602 533, Fax: 564 602 423
E-mail: tourism@kr-vysocina.cz
Internet: www.region-vysocina.cz